U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobců: **a) T. B., b) nezl. A. B., c) nezl. A. B.**, žalobci b) a c) zastoupeni zákonnou zástupkyní žalobkyní a), všichni státní příslušnost Ukrajina, bytem Lesní 2967, Varnsdorf, právně zastoupeni JUDr. Petrem Novotným, advokátem se sídlem Archangelská 1568/1, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2020, č. j. OAM-707/ZA-ZA11-ZA21-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 12. 2021, č. j. 41 Az 84/2020 - 48,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 12. 11. 2020, č. j. OAM-707/ZA-ZA11-ZA21-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl žádost žalobců o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobci jsou státními příslušníky Ukrajiny, kterou Česká republika považuje (s výjimkou poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů) za bezpečnou zemi původu.

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí krajský soud v záhlaví specifikovaným rozsudkem zamítl. Žalobcům se nepodařilo vyvrátit domněnku, že Ukrajina představuje i v jejich případě bezpečnou zemi původu. Důvody uváděné ve správním řízení by nadto pro účely udělení mezinárodní ochrany neobstály ani v situaci, kdy by Ukrajina nebyla na seznamu bezpečných zemí původu, neboť se jedná o důvody veskrze ekonomické. Pokud se jedná o obavy z ozbrojeného konfliktu (které žalobci namítali až v řízení o žalobě), poukázal soud na skutečnost, že žalobci nepochází z oblasti, která by byla tímto konfliktem postižena. V souvislosti se stupňujícím se napětím mezi Ruskem a Ukrajinou

připomněl možnost podání opakované žádosti o mezinárodní ochranu a uvedl, že toho času jsou úvahy o ruské invazi pouhou spekulací.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobci (stěžovatelé) podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), neboť mají za to, že závěry soudu nenachází oporu ve spise a jsou nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

[4] Trvají na tom, že jimi uváděné skutečnosti svědčí pro udělení mezinárodní ochrany a krajský soud se s nimi náležitě nevypořádal. Stěžovatelé mají obavy z návratu do vlasti z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu, který nadto v poslední době ještě zesílil.

[5] Ve zbytku kasační stížnosti stěžovatelé zopakovali důvody, pro něž chtějí setrvat v České republice. Poukázali zejména na ekonomické nesnáze, které jsou pro ně spojené s životem na Ukrajině, a na zdravotní komplikace, s nimiž se potýká stěžovatel c) – problémy s trávením.

[6] Z uvedených důvodů navrhli, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, zákonné a věcně správné. Krajský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami. S jeho argumentací se žalovaný ztotožňuje. Konflikt na Ukrajině se týká východních částí země. Stěžovatelé však pochází ze Zakarpatské oblasti. Proto žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, popřípadě ji jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. *„jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost."* V posuzovaném případě o věci rozhodoval specializovaný samosoudce (viz § 31 odst. 2 s. ř. s.), proto se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná. Výkladem kritérií přijatelnosti se již tento soud v minulosti podrobně zabýval, a to v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele*". O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] V nynější věci stěžovatelé žádné důvody přijatelnosti neuvedli a ani Nejvyšší správní soud přesah jejich vlastních zájmů neshledal.

[10] Kasační soud předně nesouhlasí s tvrzením, že rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud vypořádal všechny žalobní námitky stěžovatelů a z odůvodnění rozsudku je patrné, z jakého skutkového stavu soud vycházel a proč považoval žalobní argumentaci za nedůvodnou. Pokud se jedná o zbylé kasační námitky, stěžovatelé do řízení nevnáší žádné otázky, které by nebyly dosavadní judikaturou řešeny, či které by byly řešeny rozdílně.

[11] V posuzované věci není pochyb o tom, že stěžovatelé pochází ze země, kterou Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu. Za této situace vychází žalovaný v řízení o udělení mezinárodní ochrany z předpokladu, že v dotčené zemi nedochází k systematickému porušování lidských práv, přičemž je na žadateli, aby případně prokázal, že v jeho případě je tomu jinak. Shodný závěr Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS: *„Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu* [pozn. soudu – dnes písm. k)] *a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodností žádostí osob přicházejících z dané země (...) Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.*

[12] Jedná-li se o ozbrojený konflikt na Ukrajině, Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že jej nelze posuzovat jako totální, tedy takový, který by každého civilistu vystavoval reálnému nebezpečí vážné újmy (například usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, ze dne 8. 8. 2018, či ze dne 19. 8. 2020, č. j. 6 Azs 230/2020 - 24). Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není ani zhoršená ekonomická situace v zemi původu a s tím související ztížené životní podmínky (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54, či ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43).

[13] Za azylově relevantní důvod pak nelze považovat ani nepříznivý zdravotní stav. Ten může představovat toliko důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Jak ovšem Nejvyšší správní soud shrnul např. v usnesení ze dne 14. 5. 2015, č. j. 9 Azs 36/2015 - 36, *„za důvod hodný zvláštního zřetele, pokud jde o zdravotní stav žadatele, lze pro účely udělení humanitárního azylu považovat toliko zvlášť těžké postižení nebo onemocnění.“*

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud tedy neshledal existenci důvodů přijatelnosti kasační stížnosti, pročež nepřikročil k podrobnému věcnému přezkumu kasačních námitek stěžovatelů a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatelé v řízení úspěch neměli, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Soud mu proto náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal

[16] Jelikož soud rozhodl bezodkladně o věci samé, o návrhu na přiznání odkladného účinku již pro nadbytečnost nerozhodoval.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. února 2022

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu